No. 312. 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Donderdag den 27 December.

LATERE BERIGTEN DER COURANT, *van Woensdag den 26 December,*

behelzende de laatste *Fransche* en *Belgische* Nieuwstijdingen, benevens de *Fransche Beursprijzen* van den volgenden dag.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten December.

De volgende bijzonderheden hebben wij vernomen omtrent de eergisteren, zondag, door een deel onzer troepen nabij den Doel aan de Schelde gedane landing en van het gevecht, dat daarop met de Franschen heeft plaats gehad. De expeditie bestond uit het marsch bataillon onder bevel van den majoor *Boele*, uit een detachement mariniers onder den luitenant *'s Jacob* en een detachement troepen der bezetting van het fort Liefkenshoek, te zamen ongeveer 1000 man sterk. Dezelve vertrok zondag morgen ten half zeven uren van Bath, met de flotille de Schelde opvarende. Daar het fort St. Marie reeds met veel zwaar geschut bewapend was, werd er besloten de attaque op den Doel te rigten. De troepen werden te dien einde in barkassen naar den dijk geroeid. De Franschen hielden zich verborgen achter den dijk en waren daardoor veilig voor het geweldig vuur der kanonneerbooten. De onzen bereikten intusschen den dijk, dan naauwelijks hadden zij er post gevat, of de 1ste luitenant-adjudant *Menso* sneuvelde en kreeg de majoor *Boele* een kogel in den arm. Het bevel moest worden overgenomen, door welk een en ander eenige verwarring werd te weeg gebragt. Men vond de Franschen, die in het begin voorbedachtelijk waren geretireerd, naar men begroote, ruim 5,000 sterk, met een regiment kavallerie, zoodat het wel scheen, dat zij te voren van de expeditie onderrigt waren en zich er op hadden voorbereid. Het onuitvoerlijke der expeditie, onder deze omstandigheden, inziende, besloot men tot den aftogt, welke in behoorlijke orde werd volbragt, en kwamen de troepen des avonds in hunne kantonnementen op Bath terug. Het getal der gekwetsten loopt op 40 man, onder dezelve telt men den luit. *'s Jacob*, die een kogel door den linker voet heeft; de luit. *Speelman* van de *Eumides*, wien een vinger is afgeschoten, de adelborsten *Ulensted* en *Vijgh*; onder de gesneuvelden telt men voorts nog den luit. *Paravicini*, tot het detachement, dat van het fort Liefkenshoek was afgezonden, behoorende. Het verlies der Franschen moet ook zeer aanzienlijk geweest zijn.

— Bij gemis van berigten aan onzen kant, omtrent de gewigtige gebeurtenissen, die in de beide jongste dagen in de nabijheid van Antwerpen en met de citadel voorgevallen zijn, bevinden wij tot ons leedwezen ons in de noodzakelijkheid, deze gebeurtenissen, die elk Noord-Nederlander diep treffen zullen, te moeten putten uit de altijd partijdige, dikwijls vervalschte berigten der belgische dagbladen. Wij laten hier dan alzoo volgen hetgeen men heden in den brusselschen *Emancipation* van morgen uit het fransche hoofdkwartier te Berchem, tot gisteren namiddag, vermeld vindt, — welke tijdingen, voor een deel reeds gisteren avond en heden hier, bij geruchte, bekend waren, doch die wij juist daarom en om het gewigt der zaak niet konden nog wilden mededeelen, — in de hoop van weldra van eene officiele zijde dezerzijds meer naar waarheid van de daadzaken onderrigt te worden:

» Gisteren avond ten half elf, zijn de artikelen der kapitulatie, zoo als zij door den maarschalk *Gérard* opgemaakt zijn, door den hollandschen generaal aangenomen geworden.

» Deze akte bestaat uit tien artikelen; de citadel van Antwerpen, het Vlaamsche hoofd, de forten Burght, Austruweel en Zwijndrecht worden aan het fransche leger overgegeven.

» De generaal en het garnizoen zijn krijgsgevangen, tot op de overgave der forten Lillo en Liefkenshoek. Het garnizoen zal met krijgseer de citadel uittrekken. Het zal de wapenen op het glacis der citadel aan de zijde van de esplanade neerleggen. Het garnizoen zal alleen medenemen hetgeen den officieren en soldaten personeel toekomt. Het materieel, waarmede de citadel bewapend is, wordt het eigendom van het belgisch gouvernement. Een inventaris zal daarvan worden opgemaakt.

» Twee fransche bataillons zullen onmiddellijk de aangewezen posten in bezit nemen, als: de halve maan, de courtine die op esplanade uitkomt en eene der poorten van de citadel.

» Wanneer de koning van Holland in de overgave der forten Lillo en Liefkenshoek bewilligt, zullen de generaal *Chassé* en het garnizoen, door fransche troepen begeleid, naar de hollandsche grenzen marcheren, alwaar hunne wapenen hun wedergegeven zullen worden.

» Volgen eenige bepalingen betrekkelijk de gekwetsten.

» Bij een tiende en laatste artikel wordt de vloot van deze kapitulatie uitgezonderd, daar de generaal *Chassé* verklaard had, dat zij niet onder zijn bevel, maar onder dat van den kapitein *Koopman* stond.

» De overeenkomst was ten half elf uren geteekend, toen in het midden van den nacht een zeer levendig musket vuur en eenige kanonschoten, van de stads-kaden en van de door de Franschen bezette forten gelost, de aandacht wekte. Het waren de twaalf kanonneerbooten en de stoomboot, die sedert het begin van het beleg tusschen de Citadel en het Vlaamsche Hoofd gelegen hadden en die de Schelde wilden afvaren. In hun ontwerp verhinderd is het slechts aan twee dezer vaartuigen gelukt om door te komen; men gelooft dat de kommandant *Koopman* zich op een van beiden bevond; de overigen namen een wanhopig besluit. De equipagien verlieten hunne vaartuigen, na dezelve in brand te hebben gestoken. Men zag dezen morgen zes dezer vaartuigen op de Schelde in brand, twee anderen zijn gesprongen, en drie zijn midden in de polders op het drooge gezet.

» Een Hollandsch officier door den generaal *Chassé* daartoe benoemd en de kapitein *Passy*, aide-de-camp van den maarschalk *Gérard* zijn naar 's Hage vertrokken, van waar zij onmiddellijk terug moeten komen, tot overbrenging van het besluit des konings van Holland betreffende het Hollandsch garnizoen, welks lot, volgens de bepaling der kapitulatie, van de overgave der forten Lillo en Liefkenshoek afhangt.

» Dezen morgen hebben twee fransche bataillons van de, bij de kapitulatie der citadel, aangewezen posten bezit genomen.

» Het voorkomen van de citadel is droevig en moeijelijk te beschrijven: het zijn niet dan puinhoopen, verwoeste gebouwen, en door het vuur zwart berookte overblijfselen. De binnenruimte der citadel heeft geen plekje gronds, zonder eenig spoor van een kogel, houwitser of bom. Men kan zeggen, dat de citadel onder de kogels verstikt is geworden.

» Van heden morgen af zijn verscheiden officieren bezig, onder het opzigt van de generaals *Neigre* en *Haxo*, om een inventaris van het materieel der citadel op te maken. Men bespoedigt dezen arbeid, opdat de overgave der citadel aan de belgische autoriteiten, onverwijld plaats vinde.

» Ten één uur is de maarschalk *Gérard*, van zijne aide-de-camps vergezeld, binnen de citadel gekomen. — Verscheiden beschikkingen zijn genomen, opdat het hollandsch garnizoen morgen de citadel zou kunnen verlaten."

— De Antwerpsche bladen behelzen, met meer of min afwijking evenwel, hoofdzakelijk dezelfde berigten. Het Antwerpsch Handelsblad zegt, dat de eerste conferentie over de kapitulatie, omtrent een uur had geduurd en van onzentwege gevraagd was, dat het garnizoen met alle krijgseer aftrok, dat het materieel aan Holland verbleef en dat de forten op de Schelde door de Hollanders zouden bezet blijven, als staande deze niet onder het bevel van den generaal *Chassé*. Deze voorstellen werden door den Franschen opperbevelhebber geweigerd. Staande deze onderhandelingen had men de Hollanders wederom aan de herstelling van de batterijen der Citadel zien arbeiden en was het vuur een oogenblik op nieuw begonnen, doch kort daarop weer goed gestaakt. Weldra vernam men, dat een wapenstilstand was gesloten; de Fransche aide-de-camp *Lafontaine* had zich naar de Citadel begeven om de voorstellen van den maarschalk over te brengen, de Hollandsche parlementairen kregen nieuwe instructien, en werd eindelijk, na lange discussien, de kapitulatie, zoo als zij hier boven vermeld is, gesloten.

De kanonneerboot No. 8, naar gezegd werd met voorwerpen en documenten van waarde aan boord, had bij het vallen van den avond beproefd de Schelde af te varen, was reeds te midden van een hagelbui kogels het fort du Nord voorbij gekomen, toen er teekenen van alle zijden gegeven zijnde, dezelve genoodzaakt was zich bij het fort St. Philippe over te geven; de kommandant [illegible] *Meersman* geheeten, was met de equipage van 26 man krijgsgevangen gemaakt en gisteren middag door Antwerpen naar Berchem geleid. In het *Journal d'Anvers* en den *Phare* wordt gezegd, dat de gevangenen door het Antwerpsch graauw zouden mishandeld zijn geworden; het *Journal du Commerce* spreekt daarvan niet. Ten negen des avonds (van zondag) hadden de onzen de [illegible] kanonneerbooten, die voor de citadel lagen, in brand gestoken; [illegible] anderen hadden zij laten zinken en de stoomboot *Chassé* doen in de lucht springen. (In het bovenstaand berigt uit Berchem wordt gezegd, dat dit een en ander in den nacht en morgen van maandag was voorgevallen.)

» De Citadel - vervolgt het *Journal du Commerce* [illegible] schouwspel der volkomenste verwoesting; geen gebouw staat er meer in zijn geheel; alle zijn, of geheel verwoest, of van de [illegible]

jectilen der belegeraars doorboord; geen voet gronds, 't welk door de kogels en bommen niet uitgegraven en doorwoeld is. Een belangrijk gebouw stond er nog: het was het hoofdmagazijn voor de levensmiddelen. Hetzelve is laatstleden zaturdag met al hetgeen er in was totaal afgebrand. Dit schijnt het dappere garnizoen tot de kapitulatie te hebben doen besluiten. Men ziet dat het zich niet dan tot het uiterste gebragt heeft overgegeven."

Betreffende den heer *Koopman* scheen men te Antwerpen niet in het zekere onderrigt. Volgens den *Phare* zou dezelve zich aan boord bevonden hebben van de kanonneerboot, die nabij St. Philippe was genomen, doch het *Journal d'Anvers* wederspreekt zulks, terwijl ook in bovenstaand berigt uit Berchem het er voor gehouden wordt, dat dezelve aan boord van een der vaartuigen was, die het zouden ontkomen zijn. — De goederen aan boord van opgemelde nabij St. Philippe genomene kanonneerboot, zijn terstond ontscheept en te Eeckeren in het hoofdkwartier der divisie *Achard* gebragt.

De stedelijke raad van Antwerpen moest gisteren avond bijeenkomen, ten einde over het opmaken van een adres aan vorst *Leopold* te beraadslagen, waarbij verzocht wordt, dat de citadel aan de stadszijde moge geslecht worden.

De vreugd, dat men zich eindelijk van een immer dreigend bombardement bevrijd zag, was in Antwerpen algemeen, alles stroomde naar buiten, naar de zijde der citadel.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 26sten December.

Het geen te voorzien was, is gebeurd; Antwerpens kasteel is bezweken. Dat het eenmaal bezwijken zou, was zoo ontwijfelbaar, dat niemand, die daarover met kennis van zaken kon oordeelen, in ernst zich het tegendeel heeft kunnen voorstellen.

Het was desniettemin te verwachten, dat de mare daarvan, hoe ook vooruit gezien, toch nog bij allen eenige ontzetting zou te weeg brengen. Misschien gevoelen thans velen er zich meer door ontzet, dan zij zelven zich hebben voorgesteld. Wij moeten dit, behalve aan andere oorzaken, welke zielkundig moeten verklaard worden, eensdeels daaraan toeschrijven, dat men nog altijd eenige flaauwe hoop heeft gekoesterd, dat ons leger tot ontzet zou oprukken (eene, krijgs- en staatkundig beschouwd, allerhagchelijkste onderneming), anderdeels daaraan, dat de heldhaftige verdediging der bezetting aan wonderen heeft doen gelooven, en de overmagt van physieke kracht, welke haar noodwendig verpletteren *moest*, langzamerhand over het hoofd heeft doen zien. Aan deze laatste oorzaak hebben de berigten van fransch-gezinde dagbladen veel voedsel gegeven, en wij hebben ons verwonderd, dat sommige van de onze, die berigten, met zoo veel arglistigheid gesteld, woordelijk en zonder eenige aanmerking hebben overgenomen.

Men heeft daarin hoog opgegeven van de nadeelen welke het saizoen voor de Franschen had opgeleverd; maar men heeft zich wel gewacht de voordeelen op te sommen, welke hunne stelling hun aanbood. Men heeft niet opgemerkt, hoe zij zich bevonden in een bevriend land, waar hun alle hulp volijverig werd aangeboden, en welks grenzen door een afzonderlijk leger gedekt werden. Men heeft niet opgemerkt, hoe de toevoer van geschut, munitiën, manschappen, kortom van al wat zij tot vervanging van het beschadigde of verbruikte noodig hadden, onafgebroken en onbelemmerd langs rivieren en kanalen kon plaats hebben. Men heeft niet opgemerkt hoe zij hunne magazijnen en werkplaatsen onder hun dadelijk bereik en in het gezigt der belegerden konden stellen, zonder dat dezen daartegen een enkel schot rigten mogten. Men heeft niet opgemerkt, hoe elke verplaatsing van geschut, elke verzameling tot een uitval, elke beweging in het kasteel, van de torens en huizen van Antwerpen bespied werden, en hoe het jaargetijde zelfs aan de aanvallers gelegenheid heeft gegeven, om de belegeringswerken met minder gevaar voort te zetten in de langst mogelijke en donkere nachten, welke gevolgd zijn op de lichte maan welke zij zoo belagchelijk hebben verwenscht, als of het een niet te voorzien verschijnsel ware geweest. Men heeft alles gedaan om ons in den waan te brengen, dat de aanval een meesterstuk was van kunst, de verdediging het werk van onbesuisd geweld, om daardoor te doen voorbij zien, dat juist de aanvallers hunne physieke overmagt gebruikten met eene verwoedheid, welke in den volsten zin *brutaal* mag genoemd worden. Er is, om van de *monster-mortier* niet eens te spreken, in de geschiedenis geen voorbeeld bekend, dat eene sterkte van zoo geringen omtrek door zulk eene ontzettende menigte projectilen is gebeukt geworden. Men heeft, twijfelende haar kunstmatig te zullen veroveren, de citadel onder kogels, granaten en bommen verstikt. De puinhoop, waarop men de dappere bezetting gevonden heeft, beroofd van huisvesting, zelfs voor hare gekwetsten, beroofd van voeding, daar *ook het laatste magazijn van levensmiddelen een prooi der vlammen was geworden*, kortom, de puinhoop welke de veroveraars thans met verbazing beschouwen, strekt aan de 4000 dapperen tot eene onsterfelijke eer en aan de 80,000 belegeraars tot eene onuitwischbare schande. De geschiedenis zal vele vragen te beantwoorden hebben, welke over de gebeurtenissen van deze laatste dagen gedaan worden; maar dit kan zij reeds nu met gulden letteren in hare gedenkrollen schrijven:" De verdedigers van het Kasteel van Antwerpen gaven aan het ontzenuwde Europa een voorbeeld van trouw, moed en pligtsbetrachting; zij streden met voorbeeldelooze standvastigheid, ofschoon overgelaten aan zich zelven, zonder eenige hoop op ontzet, en wetende dat hunne worsteling noch het behoud, noch den vrede, noch eenig ander voordeel aan hun Vaderland kon geven, dan dat van een heldhaftig voordeel." Dat voorbeeld zij dan ook niet vruchteloos door hen gegeven, en behoede ons reeds dadelijk voor kinderachtigen schrik, waarin ook voor hen eene beleediging zou gelegen zijn. Overwegen wij met bedaardheid wat onze vijanden eigenlijk *gewonnen* hebben, en bedenken wij vooral, dat zoo wij het onwankelbaar besluit nemen, hun ieder plekjen gronds niet dan tot een zoo duren prijs af te staan, het stelsel van bedrog en plundering, hetwelk Europa dreigt om te keeren en te verwoesten, zich te barsten zal springen op de volharding en de heldhaftigheid van Nederland.

— Onder de aanzienlijke giften bij den directeur-generaal van oorlog wederom ingekomen, merken wij eene op van Mevrouw de Baronnesse *van Hardenbroek*, geb. Baronnesse *van Spaen*, te Velp, bij Arnhem, van een bankbillet groot duizend guldens, bestemd om te worden gebruikt, de eene helft tot verkwikking der brave verdedigers van de citadel van Antwerpen, en de andere helft voor de manschappen van de vloot op de Schelde.

— Ter ondersteuning en verzorging van het lot der achtergeblevenen betrekkingen van gesneuvelden, alsmede van verminkten, zoo op de citadel van Antwerpen en onderhoorige forten als op de vloot op de Schelde, is bij de 14de afdeeling ingezameld de aanzienlijke som van ƒ 1092.44, welke som aan de commissie, ingesteld bij Zijner Majesteit besluit van 9 November 1815, is overgemaakt geworden.

— In een ander verslag, ons van de expeditie van den Doel geworden, wordt bijzonder geroemd den bij die gelegenheid betoonden onverschrokken ijver en menschlievendheid van den daarbij tegenwoordigen officier van gezondheid, *de Vries*, tot het garnizoen van de forten Lillo of Liefkenshoek behoorende, die men met de grootste bedaardheid, te midden van het heetste vuur, de gekwetsten zag opnemen, hun lafenis toebrengen, hen verbinden en buiten het gevaar brengen.

Bijzondere berigten vermelden, dat opgemelde landing voornamelijk ten doel had, om eene grootere doorsnijding in eene der Scheldedijken te bewerkstelligen, en dat, hoewel deze poging door de overmagt der Franschen niet geslaagd is, onze troepen zich uitmuntend gekweten hebben, en inzonderheid door de mariniers en matrozen de grootste kloekmoedigheid is aan den dag gelegd.

— Uit 's Hage schrijft men ons, dat men aldaar sedert eenigen tijd bezig is geweest met het doen van proeven met congrevische vuurpijlen, welke proeven aan de verwachting moeten hebben beantwoord. Men weet echter niet of dezelve bij het leger zullen worden ingevoerd.

— De kolonel *de Lassatraz*, welke sedert twee jaren in commissie voor het gouvernement te Aken zijn verblijf gehouden heeft, is bij het leger aangekomen, en is met een artillerie-kommandement bij hetzelve, belast geworden.

— De geestdrift in het te wapen snellen, om aan den heiligen strijd voor het vaderland deel te nemen, neemt nog dagelijks onder onze jonge lieden toe; uit alle gewesten van ons rijk ziet men jongelingen uit alle standen der maatschappij bij het leger aankomen en met eenen heiligen ijver zich in den wapenhandel oefenen. Vooral nemen de vrij-korpsen dagelijks in sterkte toe, zoo verzekert men ons, dat het schoone jagerkorps van *Rookmaker*, binnen zeer weinig dagen met een 60tal nieuw aangekomenen versterkt is geworden.

— De fransche dagbladen maken gewag van brieven, afgezonden van de fransche vloot in Duins, welke inhouden, dat het vereenigd eskader wederom gereed zou zijn zee te kiezen. Een dezer schrijvers, een fransch zee-officier, geeft daarbij te kennen, dat men hoop voedde van de Schelde te zullen oploopen, ten einde mede werkzaam te zijn tot de bemagtiging der citadel van Antwerpen, en bijbehoorende forten. Men wenschte vurig, dat deze hoop verwezenlijkt mogt worden, dewijl men met smartgevoel had gezien, dat de fransche armée alléén met de uitvoering dier *vereerende* taak belast was! - En zulke woorden durft een Franschman zonder schaamte nederschrijven. Ziedaar de denkbeelden van eer, de denkbeelden van roem, die de julij-omwenteling heeft voortgebragt. In een gevecht van 20 tegen 1 zou eer te behalen zijn! Een schoone karaktertrek voor de Franschen van 1830 en 1832! — Dezelfde schrijver, vijzelt hoog op, van de vriendschap en hoogachting, die de fransche zee-officieren in hunnen omgang met de engelschen van alle klassen genieten. O eeuw der verlichting, beschaving en hervorming, wat hebt gij reuzenschreden gemaakt in hetgeen onze vaderen laag-

hartigheid noemden! In Holland koestert men andere denkbeelden omtrent de eer en ware heldengrootheid. Verachtende de verlichting der *julij omwenteling*, en de beschaving dier *hervorming*, vereert het allen hen, die met de wapens in de hand vallen, in den strijd voor de onafhankelijkheid van hun vaderland, voor vrijheid en wettig regt.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten December.

De kamer van afgevaardigden heeft zich gisteren uitsluitend met het rapport over eenige petitien bezig gehouden. De eenige belangrijke discussie waartoe dezelve hebben aanleiding gegeven, liep over de bevoegdheid der gemeente-raden om over het beheer van hoogere ambtenaren bij de wetgevende kamers klagten in te brengen. De oppositie meende dat dit regt niet minder aan kollegien dan aan bijzondere personen toekwam, zoo dikwijls de eerste zich in het belang harer geadministreerden deden hooren. De ministers, inzonderheid de heer *d'Argout*, die in alle deze, minder gewigtige beraadslagingen het woord schijnt te voeren, waren van een ander gevoelen, en de meerderheid heeft zich in hun voordeel verklaard, door de aanklagt ter zijde te leggen.

— De Pruissische gezant heeft gisteren eene bijzondere audientie bij den Koning gehad, en, naar men verzekert, aan dezen eenen eigenhandigen brief van zijnen souverein overgegeven, het antwoord behelzende op eene nota van den 8sten december betrekking hebbende tot de maatregelen, die men na de bemagtiging der citadel van Antwerpen, zoude nemen.

Voorts verspreidden zich de meest uiteenloopende geruchten, omtrent den staat der onderhandelingen over de Belgische zaken. Men spreekt heden van eene nota, welke door het Hollandsch gouvernement aan den minister van buitenlandsche zaken zoude zijn overgezonden, en waarbij de wensch wordt te kennen gegeven om de onderhandelingen op nieuw aan te knoopen. Volgens anderen zoude gisteren in den raad van minister besloten zijn het observatie-leger aan de oostelijke grenzen, welks ontbinding reeds was vastgesteld, vooreerst nog bijeen te houden, en zoude zulks al verder in verband staan met het ontwerp van een afzonderlijk verdrag tusschen Frankrijk, Engeland, Belgien en Holland, tot definitive regeling der Belgische zaak voorgeslagen.

— De majoor der genie *Morlet*, die den vijfden dezer voor de citadel van Antwerpen ernstig werd gewond, is tot luitenant-kolonel benoemd.

— Volgens den *Messager* [illegible] dat de Koning, dadelijk na de overgave der citadel van [illegible] ke grenzen op [illegible]

— Particuliere berigten heden uit Madrid ontvangen, vermelden dat de Koning van Spanje zoodanig ongesteld was geworden, dat men op nieuw voor zijn leven vreesde. Voorts schrijft men van de grenzen dat het Spaansch gouvernement de maatregelen van quarantaine merkelijk, tot gerief van den handel had verligt.

— Even als de Belgische zaken, geeft ook de voorgenomen tusschenkomst van Rusland, in den strijd tusschen de Porte en den onder-koning van Egypte, stof tot diplomatische onderhandelingen. Men zegt dat het Oostenrijks kabinet zich aan het Fransch en Engelsch gouvernement heeft aangesloten, en zij in deze tusschenkomst merkelijke zwarigheden hebben gevonden. De heer *Pozzo di Borgo* zou daarentegen verklaard hebben dat zijn meester niet minder dan de Westersche mogendheden geregtigd was om zich de belangen zijner naburen aan te trekken.

— Voor de regtbank van koophandel te Parijs heeft voor een paar dagen eene belangrijke zaak gediend. De heer *Victor Hugo* was voor eenigen tijd met de directie van het Theatre-Français overeen gekomen, dat van een tooneelspel door hem vervaardigd en getiteld, *le Roi s'amuse*, een zeker aantal representatien zouden gegeven worden.

Dadelijk na de eerste vertooning echter vond de minister van openbare werken de heer *d'Argout*, goed om het stuk te verbieden, en de directie gehoorzaamde aan dit verbod. De schrijver heeft dezelve nu gedagvaard, om de overeenkomst ten uitvoer te leggen, en zoo in persoon als bij monde van den heer *Odillon Barrot* betoogd, dat genoemde minister zijne magt had te buiten gegaan, dat dus het verbod, zoo lang het door geene dwangmaatregelen werd ondersteund, geen wezenlijk beletsel kon worden genoemd, en dat men dus in alle geval tot vergoeding van schaden en interessen op handen was. De directie van het theatre heeft den heer *d'Argout* in garant geroepen, en beider verdedigers hebben integendeel beweerd, dat volgens de bestaande wetten, de tooneelvertooningen wettigelijk aan eenig toezigt waren onderworpen. De regtbank zal eerst over veertien dagen uitspraak doen.

— Heden uit hoofde van den zondag, geene fonds-notering.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 25sten December.

Het bestuur van Hessen-kassel heeft als een algemeene maatregel alle de kiesvergaderingen, welke justitiele ambtenaren tot afgevaardigden hadden gekozen, op nieuw bijeen geroepen, onder voorgeven, dat men hen in het belang eener behoorlijke regtspleging niet konde toestaan zich van hunne posten te verwijderen. Eenige der voornaamste sprekers der vorige zitting, onder anderen de beide heeren *Pfeiffer* en *Werthmüller*, zijn alzoo van de vertegenwoordiging uitgesloten.

— Aan de tweede kamer der standen van het Groot-hertogdom Hessen is door den hoogleeraar *Saup*, onlangs een voorstel gedaan, om op de vrijheid der drukpers, zoo als die door de constitutie is gewaarborgd, bij het gouvernement aan te dringen. Behalven het adres van antwoord, hebben de deliberatien in deze vergadering nog niets belangrijks opgeleverd, doch doet zich de geest eener vrij hevige oppositie door dit en andere voorstellen genoegzaam kennen.

— Het gouvernement van Hanover heeft voor eenige dagen een nieuw besluit der bondsvergadering, van den 29 der vorige maand gedagteekend, bekend gemaakt, waarbij de wetten tot beteugeling van misdrijf door de drukpers gepleegd, ook op periodieke en vlugschriften van toepassing wordt verklaard.

— Sedert eenige weken wordt alhier eene meer dan gewone voorraad koloniale waren, uit de Nederlandsche havens aangebragt. Het schijnt dat de kooplieden zich tegen eenen algemeenen oorlog willen voorzien.

— De Hongaarsche rijksdag moest den 18de dezer door den Keizer van Oostenrijk in persoon geopend worden. Men sprak te Weenen van het ontwerp eener ligting van 32 duizend man om de Hongaarsche regimenten voltallig te maken. Z. M. de Koning van Hongarijen zoude voortaan zijne residentie te Presburg vestigen.

— Berigten uit Konstantinopel van den 26sten der vorige maand, houden in, dat de tijding der bezetting van Koniah, door de Egyptische troepen voorbarig was geweest, daar integendeel de grootvizier met het Turksche leger aldaar dagelijks verwacht werd. *Ibrahim*-bassa had zijne krijgsmagt te Adana bijeengetrokken, en eene enkele afdeeling, die tot Enegli was doorgedrongen, had aldaar weerstand gevonden. Intusschen meende men, dat deze gunstige berigten de Porte niet uit den bedenkelijken toestand, waarin dezelve zich geplaatst zag, konden redden. De ontevredenheid der Turken over de geledene verliezen, die zonder onderscheid door hen aan de nieuwe inrigtingen en dus aan den sultan worden geweten, neemt dagelijks toe, en indien het de Egyptenaars mogt gelukken tot in de nabijheid der hoofdstad door te dringen, is het naauwelijks zeker, dat eene algemeene opstand het tegenwoordig gezag zoude omver werpen, waarbij dan de Franken het ergste zouden te vreezen hebben. De kapidan-bassa was onlangs uit deze zijne betrekking ontslagen, en de bekende *Tahir*-bassa, in zijne plaats tot groot-admiraal benoemd.

— Uit Ancona schrijft men van den 13den dezer, dat volgens het aldaar loopende gerucht, het Fransche eskader eerstdaags naar Triest zoude uitrakken, om een gedeelte der Beijersche troepen naar Griekenland over te brengen.

ENGELAND.

LONDEN, den 21sten December.

De *Courier* over geruchten nopens de prussische tusschenkomst in de Nederlandsche zaken sprekende, zegt, onder anderen: „Wij blijven bij ons gevoelen, dat de pruissische regering niet in de gebeurtenissen, welke thans in Belgie plaats hebben, zal tusschenbeide komen, tenzij het fransch leger de grenzen mogt overschrijden, welke aan hetzelve bij de overeenkomst tusschen Frankrijk en Engeland zijn voorgeschreven. Maar deze overeenkomst, zegt men, bepaalt niet alleen, dat de citadel van Antwerpen, maar ook de aanhoorigheden daar van genomen [illegible] aan Belgie teruggegeven zullen worden. *Indien dit gedeelte der overeenkomst stiptelijk zou moeten worden uitgevoerd, moet men erkennen, dat zulks tot eene ernstige verwikkeling zou leiden.* Wij hebben echter grond om te gelooven, dat er thans onderhandelingen op het punt zijn van gesloten te worden, ten gevolge waarvan het Fransch leger, onmiddellijk na de overgave van de citadel, naar Frankrijk zal terugkeeren; *en dat men niet zal beproeven de aanhoorigheden, in de bedoelde overeenkomst vermeld, te nemen.*"

Terwijl door de pogingen tot bemagtiging der citadel altijd een der voornaamste punten van de overeenkomst tusschen Frankrijk en Engeland tegen Nederland wordt ten uitvoer gelegd, schijnt aan de uitvoering daarvan tegen Belgie niet gedacht te worden. In tegendeel leest men in den *Courier*, dat het Belgisch bewind, ingevolge uit Berlijn bekomen berigten, bevelen aan den kommandant van Venloo heeft gezonden om die plaats meer te versterken en van leeftogt te voorzien.

Evengemeld blad deelt een' brief uit Parijs mede, van den 18, waarvan de aanhef aldus luidt:

„De belegering der citadel van Antwerpen, welke zoolang buiten de aanvankelijke verwachting der belegeraars duurt, *verwekt in deze hoofdstad gemor.* De bemagtiging der lunette St. Laurent alleen heeft meer tijd vereischt, dan voor de verovering der citadel gesteld was. Hoeveel moet men gedwaald hebben in de beoordeeling der middelen van de belegerden, of van de bekwaamheid en de onverschrokkenheid van *Chassé* en zijne bezetting! Wat in de laatste zeventien dagen heeft plaats gehad, *doet de waarde kennen, aan de snorkertijen, welke den Belgen zoo gemeen zijn,* en toont voldoende aan, wat het gevolg zou zijn geweest indien men hen bij zulk eene belegering aan hunne eigene krachten had overgelaten. De les, welke de Nederlanders geven, gelijkt naar die van Leuven."

LETTERKUNDIG BERIGT.

Vaderlandsche Gedichten van D. J. DEN BEER POORTUGAEL, Ridder van de Militaire Willemsorde, Eerste Luitenant aan de Koninklijke Militaire Akademie, tijdelijk kommanderende de vrijwillige Jagers der Leidsche Hooge School. Te Leyden bij C. C. VAN DER HOEK, 1832. Prijs *f* 1,20.

Alles wat de strekking heeft, om het Vaderlandsch gevoel op te wekken, is in dezen tijd welkom. Evenwel behoort ook de goede smaak in werken van letterkunde tot den roem en het aanzien eener natie, en mogen wij ons daarom door de Vaderlandslievende bedoeling van schrijver of dichter niet laten verleiden, om hunne gebreken te vergoelijken. Wij doen dan ook gaarne hulde aan het warme gevoel, waarmede de *Vaderlandsche Gedichten*, welke wij hier aankondigen, zijn opgesteld, en kunnen den vervaardiger eenen dichterlijken aanleg niet ontzeggen. Maar het ontbreekt hem aan genoegzame magt over de taal en zelfs aan kennis van de gronden der spraakleer. Vordert men bewijs, zie hier eenige plaatsen, wier aantal aanmerkelijk zou kunnen vermeerderd worden. *Voorafspraak* bl. 1 reg. 4 v. o. *U-die-ten toonspreidden* (-*det*); dus ook bl. 37 reg. 9. *Gij die-Vrijwillig u den dood, gebrek en kommer gaf* voor *gaaft*, en op meer plaatsen). Bl. 3. reg. 8. *gedrogt! ontroert* (*ontroet*); ald. reg. 9. *zuiver de aarde der lucht* (*van de lucht*); bl. 24 reg. 5 *Belgisch Muiters* (*Belgische of Belgies muiters*); bl. 32 reg. 4. *gekeerd door d'Oceaan zijn baren ons te ontsluiten* (voor: *door dat de Oceaan zijn baren ons ontsloot*); bl. 34 reg. 5. *Die voor Nederland wilden sterven en 't muitende verraad het ligchaam gaf* (*gaven*) *ten prijs*; bl. 39. reg. 7. *Dan blijve ik aan de zij van Hollands uitgelezen* (*uitgelezenen*) enz. enz. Regels als de volgende verdienden ook waarlijk niet gedrukt te worden:

„Het volk brooddronken van 't volop
„Kon langer niet de weelde dragen,
„En heesch voor vlag wat lappen op,
„Die nimmer vreemde stranden zagen.
„Bij handel, landbouw en fabriek,
„Genoten nooit gekende zegen,
„De welvaart lachten (lachtte) allerwegen,
„Hen langs de Schelde en de Ourte tegen,
„En Brussel braste in 't eind zich ziek."

Bij welke laatste regel dan deze geestige noot gevoegd is: „'t kreeg namelijk eene *beroerte* waaruit het wel eene tering zal behouden." Evenwel zijn deze regels de slechtsten uit den geheelen bundel, en wij weten geen beter middel om te verbeteren dat onze lezers, door de gemaakte aanmerkingen, een te ongunstig denkbeeld van deze *Vaderlandsche Gedichten* bekomen, dan door aan een van dezelve, ook thans nog zeer toepasselijk, een plaatsje in te ruimen.

OPWEKKING,
in October 1830.

Ruwig klagen,
Kent geen klagen,
Waar de landzaat onder euvel
Nooit verwond het hoofd gebogen!
Hier en met het Volk gestegen
En ... eendragt wordt gekoesterd.
... Vijands blikken,
... Doen niet schrikken,
Als d'afvalle moed herleeft;
Die geen muitzucht kan verwrikken,
Die geen veldheer kan verschrikken,
En ... met streeft.

Op, te wapen!
Niet geslapen!
Aller handen voert het zwaard,
Mannen, jongelingen, knapen
'k Oude Nederland ... wapens!
Houdt in 't oude Neêrland waard.

Niet voor ... wankelt,
Naar de krachten,
... vreemde legerstoet!
October 1830.

Volgt veeleer uw voorgeslachten,
Die ons erf in vrijheid bragten
Onder 't storten van hun bloed!
Laat het vlaggen
Onder 't schreeuwen
Van Oranjes glorie-vaan!
Laat de stormen dan ook loeijen,
Onbeeramelijk zonder breegen,
Nimmer zal uw roem vergaan!
Ja het leven,
Veil te geven,
Blijft ons Neêrland ... pligt:
't Is aan al ... het bloed ... ,
Blijft (*blijv'*) geen schande daar ... (bleven,
In 't ... ons ... voorgesticht!
Wat ... worden,
't Erf behoeden,
Blijv' het wit ons voorgesteld.
Neerland vreest geen tegenspoeden,
... op de vloeden
En zijn Mauritz in het veld.

Beurs-prijs der Effecten, te Amsterdam.

MAANDAG, 24 December 1832.

			geld
NEDERLANDEN,	Werkelijke schuld, 2½ pCt.	*f* 39⅝ à 40⅛	40⅛
	Uitgestelde schuld.	⅞ à 7	
	Kansbiljetten.	- 14⅞ à 15	14⅞
	Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.	- 66⅞ à 67	66⅞
	Idem idem, 3½ pCt.	- 53½ à 54¼	54
	Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.	- 91⅝ à 92¼	92
	Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.	- 97½ à 98¼	97⅞
	Nieuwe idem, 1832 à 5 pCt.	- 75 à 75¼	75⅜
	Schatkistbiljetten, 6 pCt.	- 99¾ à 100¼	100
	Handel-Maatschappij, 4½ pCt.	- 81½ à 82⅜	82¼
FRANKRIJK,	Inschr. op 't Grootboek 3 pCt.	- 68¾ à 69⅞	69⅛
RUSLAND,	Bij *Hope en Comp.*, 5 pCt.	- 92 à 92½	92⅜
	Bij dezelfde 1828, 5 pCt.	- 93⅝ à 94¼	94
	SPANJE, Certific. Amst., 5 pCt.	- 51 à 51¾	51½
	Dezelfde 3 pCt.	- 31 à 32½	32¼
	Uitgestelde schuld.	- 7¾ à 8½	7⅞

Te BREDA, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.